

Het vervolg van Vanden vos Reynaerde (zie Stemmen op schrift) begint met de verlengde hofdag, waarop opnieuw veel dieren klachten uiten aan het adres van Reynaert de vos. Zie voor Reynaert II Wereld in woorden pag. 322 e.v.

Die coninc dede op die stonde
Twaleff dage verlengde sijn hoff,
Om dair mede eer ende loff
Bruun ende Ysegrim te doen.
Zeer blide was hi van deser zoen.
Tot desen hove quam mennich dier,
Want die coninc deed dair ende hier
Over al te weten dese feest.
Dair was bliscap alre meest
Die ye wart gesien van dieren.
Men danste den hofdans bi manieren
Mit trompen ende myt scalmeyen.
Die coninc had so veel doen reyen
Dat ellic vol op ende genoeg vant,
Want dair en was in al sijn lant
Geen so cleynen dier ten was aldair,
Ende oec van vogelen mennich paer,
Ja al dat sijnre vrientscap geerde,
Sonder die felle vos Reyneerde,
Die rode scalke pelgerijn
Die was al op die hoede sijn
En docht hi most dair scuwen den ganck.
Die spise vloyde ende die dranck.
Men sprac dair sproken ende stampien,
Dat hoff was al vol melodien.
Het mocht een lusten die sulken hoff sage!
Ende recht doet leden was acht dage,
Opten myddach off later een deel,
Quam dat conijn, her Lampreel,
Voor des conincs tafel dair hi zat
Mit synen heren dranck ende at
Ende myt synen wive, die coninghinne,
Ende hi sprac myt enen droeven synne:
'Heer coninc ende al die hier sijn,
Ontfermt u der clagen mijn.
Ic waen men selden heeft gehoort
Quader verraet ende arger moort
Dan Reynaert aen my heeft gedaen.
Gisteren morgen quam ic gaen
By sijnre borch te Maperthuus.
Daer sat hi buten voor sijn huus,
Recht als een pelgrim gedaen.
Ic waende myt vreden verbi hem gaen
Ende hier tot uwen hove te comen.
Recht doe hi my had vernomen
Recht hi hem op syne voete

Ende quam my tegen te gemoete,
Al lesende sijn gebede.
My docht recht aen sijn zede
Off hi al goet tot my woude.
Ende recht als ic hem liden soude
In enen smalen nauwen pat,
Groet ic hem. Hi en sprac dit noch dat,
Mer hi tooch uut een ruge want
Die hi droech aen sijn rechter hant.
Hi duwede sijn clauwen tusschen mijn oren
Dat ic waende my hebben verloren.
Mer, des so weet ic Gode danck,
Ic was so licht dat ic ontspranck
Uut synen poten ende ic ontquam.
Hy grymde seer als die was gram
Om dat hy my niet houden en mocht.
Doch hoe lichtelic ic wech rocht,
Ic most dair mijn een oor laten
Ende in mijn hoofd vier grote gaten
Van synen nagelen scerp ende lanck,
So dat my tbloet zeer licht uut spranck
Ende ic welna in ommacht vel.
Mer die anxt maecte my so snel
Die ic had vander doot
Dat ic altemael onscoot
Ende maecte my uut sijn beryde.
Siet hier noch die wonden wyde
Die hi my mitten clauwen sloech.
Laet u ontfermen dit ongevoech
Dat men dus breket u geleide!
Dair en sel nyement over die heide
Dorre varen noch oec keren,
Sel Reynaert noch dus lang regneren.
Hier coomt Corbout ende Scerpenebbe,
Die oec zeer grote clage hebbe.’
Recht doe dese tael was vertogen,
Quam Corbout, die roeck, gevlogen
Voor den coninck in tgedinge
Ende sprac: ‘Heer, hoort, ic bringe
Een meer, een jamerlic dinck:
Huden morgen ic spelen ghinck
Mit Scerpeneb, mynen wive.
Dair lach gelijc enen doden katyve
Reynaert die voss op die heide.
Sijn ogen stonden te staer beide.
Sijn tonge heyne ver uut synen mont,
Recht gelijc enen doden hont
Mit op gelokenre wider kele.
Wy dreven beide rouwen vele
Om synen doot, mijn wijff en ick.

Wy tasten sijn buuck ende rick
Mer wy en vonden dair aen geen lijff.
Doen gynck staen luusteren mijn wijff
Aen synen mont ende aen sijn kyn
Off hi enigen adem had yn,
Daert hair zeer in mysvel
Want hi die valsch is ende fel
Wachte wel nauwe synen slach.
Want doe hise sonder hoede sach
Aen synen mont also staen mercken,
Sloech hi sijn tande tsamen stercken
Mit nyde ende beet haer off dat hooft.
Van anxte was ic so berooft
Dat ic lude riep: "O wy!".
Doe stont hi op ende snaude na my
Mer ic ontvlooch myt anxte groot,
Anders wair ic bleven doot.
Het was oec nau dat ic ontquam.
Op enen boom ic mijn vlucht nam
End zach van verre hoe die katijff
Ghinc staen eten mijn goede wijff.
Hy en liet aen vleisch noch aen been
Niet dan die vederen sommich een.
Die cleyn plumen gingen oec op,
So was hem verhongert den crop.
Doe en bleef hi dair niet meer.
Hi had wel gegeten zeer,
Hy liep heen sijnre straten jagen.
Doe vloochic op myt groten mishagen,
Mit groten rou ende mysbaer
Ende las die vederen op van haer
Om dat ic se u wilde togen.
Ic en woud noch sulken anxt niet dogen
Als ic dair leet, om dusent merck!
Heer, ziet hier een ontfermelic werck:
Dit sijn die vederen van Scerpenebben.
Heer, wildi macht off eer hebben,
So doet hier off sulke wraeck
Dat hem ellic huede van zulker saeck.
Want laet gi dus u geleide breken,
So war dy selve in tleste versteken.
Wat heer die niet en recht over die quade,
Die es sculdich haerre misdade
Ende ellic wil selve dair heer wesen
Heer coninc, huet u wel van desen!
Nobel, die coninc, wart zeer ontstelt
Als die roeck had vertelt
Dese tael ende dat conijn.
Hi wart gruwelic in taenschijn.
Sijn ogen barnden als een vier

Ende briesscede als een stier,
So lude dat al thooff verstoorde.
Ten lesten sprac hi dese woorde:
'By mijnre cronen, bi mijnre trouwen
Die ic sculdich bin mijnre vrouwen,
Ic sel dese daet so hoge wreken
Dat men dair off sel spreken,
Dat mijn geleide ende mijn gebot
Dus is te broken. Ic was een zot
Dat ic so lichtelic geloofde
Den scalc die my verdoofde
Mit sijnre gevensder talen!
Ic gaff hem palster ende malen
Ende maecte dair off een pelgrijm.
Hy seide hi wilde te Romen sijn
Ende van daen over meer.
Ay my, wat can hi lozer keer!
Hoe wel maecte hi ons die mouwe!
Mer dit dede al mijn vrouwe.
Bi haren raet ist al gesciet.
Doch ic en byns alleen niet
Die bedrogen is bi vrouwen rade.
Dair heeft mennich of groot scade
By geleden ende groten tooren.
Ic gebiede ende bidde te voren
Hem allen die gern die hulde mijn,
Sijn si hier off wair sy sijn,
Dat sy myt werken ende myt rade
My helpen wreken dese overdade,
So dat ics blive in mijnre eer
Ende ons dat vuyle wicht niet meer
Te spot en drive ende oec te schern.
Ic wil dair mitten live ghern
Selve toe helpen al dat ic mach,
Beide over nacht ende over dach.'
Isegrim die behagede wael
Ende Bruun des conincs tael
Ende hoopten noch gesijn te wroken
Op Reynaert, conden zijt toe gestoken.
Mer sy en dorsten niet spreken een woort
(Die coninc was so zeer gestoort!)
Noch nyement die ten hove was ynne.
Ten lesten sprac die coninghynne:
'Sier pour Dieu, ne croys mye
Toutes choses que on voys dye
Et ne jures pays legierement,
Want ten sel geen man van eren
Te licht geloven noch hoge sweren
Eer hi claer wel weet die zake
Ende hoort die weder sprake.

Sulc doen opten anderen clage,
Wair hi by hem ende hy en zage,
Het mocht licht dat hijs hem verdroege
Ende gaen myt hem al int gevoege.
Dair staet oec gescreven me:
Alteram partem audite.
Die sulc die claecht, hi selve meest misdoet.
Ic hielt Reynaert over goet
En dat hi om geen loosheit en dochte.
Dair om hulp ic hem dair ic mochte.
Dat deed ic, heer, al om u vrome.
Mer hoet gaet off hoet so come,
Hy is quaet off hi is goet,
Hy is wijs ende van rade vroet
Ende dair van groten geslachte.
Mer dat ic alre meest achte
Dat gi verhaesten soud u eer
Op hem, dat mystond u zeer,
Want hi en mach u niet ontbliven.
Wil dien vangen off ontliven,
Hy moet hem liden u oordel.'

Bron: W. Gs. Hellinga (ed.), *Van den vos Reynaerde, I. Teksten*. Zwolle 1952, en met name voor de emendaties: Paul Wackers (ed.), *Reynaert in tweevoud. Deel II. Reynaerts historie*. Amsterdam 2002.